

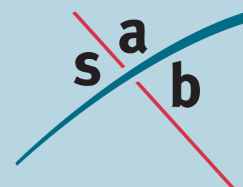
Flora- en faunarapportage

Zeddam, Oude Doetinchemseweg

Gemeente Montferland

Datum: 17 oktober 2011

Projectnummer: 110580

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Leeswijzer	3
1.2	Planomschrijving	4
1.3	Wettelijk kader	6
2	Quick scan flora en fauna	9
2.1	Onderzoeksmethode	9
2.2	Gebiedsbescherming	9
2.3	Soortenbescherming	10
2.4	Conclusie	14
3	Nader veldonderzoek flora en fauna	18
4	Mitigerende maatregelen / Ontheffingsaanvraag	19
5	Voortoets / Oriënterende habitattoets	20
	Bijlage 1: Literatuurlijst	

1 Inleiding

1.1 Leeswijzer

Bij alle ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (*gebiedsbescherming*), de Flora- en faunawet (*soortenbescherming*) en eventuele andere betrokken natuurregeling. Uit dit onderzoek moet blijken of met de ingrepen negatieve effecten op beschermde gebieden en soorten zijn te verwachten en of daarvoor respectievelijk een vergunning of onthefing noodzakelijk is. In deze flora- en faunarapportage worden de effecten op de aanwezige natuurwaarden besproken. De flora- en faunarapportage is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken:

1. **Inleiding.** Beschrijving van beoogde plannen, ligging van plangebied, de gevolgen van de ingrepen voor de huidige situatie en het wettelijke kader.
2. **Quick scan flora en fauna.** Deze is gebaseerd op een eenmalige veldverkenning. In deze quick scan zijn op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), de beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten en een eenmalige veldverkenning, uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in en in de directe omgeving van het plangebied. In de quick scan zijn uitspraken gedaan over de effecten van de plannen op nabijgelegen beschermde gebieden en op direct nabij het plangebied voorkomende (vaste rust- of verblijfplaatsen van) strikt beschermde flora en fauna. Hieruit volgt de conclusie of nader veldonderzoek naar strikt beschermde soorten noodzakelijk is en of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet aan de orde is.
3. **Nader veldonderzoek flora en fauna.** Beschrijving van het nader onderzoek, indien dit uitgevoerd is. Hierbij wordt ingegaan op de kwalificaties van de onderzoeker(s), de data waarop de veldbezoeken hebben plaatsgevonden, de methode van onderzoeken, specifieke ecologische kenmerken van de soort en uiteraard de resultaten.
4. **Mitigerende maatregelen.** Als uit de resultaten van het nader onderzoek blijkt dat het plangebied in gebruik is door strikt beschermde soorten, dan dienen maatregelen te voorkomen dat de ecologische functionaliteit van het plangebied vermindert. Als SAB het opstellen van deze maatregelen verzorgt, dan worden deze beschreven in dit hoofdstuk. Mocht het opstellen van maatregelen niet afdoende zijn en is een **ontheffingsaanvraag** ex artikel 75 van de Flora- en faunawet alsnog aan de orde, dan staat deze ook hier.
5. **Voortoets of Oriënterende Habitattoets.** Dit is alleen in het geval wanneer negatieve effecten te verwachten zijn op (instandhoudingsdoelstellingen van) beschermde natuurgebieden. Aan de hand van de Effectenindicator van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) wordt een inschatting gemaakt van de mogelijk optredende effecten.

De onderzoeken in deze flora en faunarapportage zijn uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving (zie para-

graaf 1.3). Bovendien zijn alle onderzoeken uitgevoerd volgens de door Gegevens autoriteit Natuur meest recent uitgegeven protocollen.

Gegevens flora en fauna

SAB streeft ernaar alle waarnemingen aan (bijzondere) soorten die verzameld worden tijdens flora- en faunaonderzoeken door te geven aan de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De invoer van gegevens in de NDFF leidt tot een beter overzicht van het voorkomen van (beschermde) soorten en daarmee tot een betere bescherming van deze soorten.

1.2 Planomschrijving

In Zeddam (gemeente Montferland, provincie Gelderland) is aan de Oude Doetinchemseweg de sloop van een winkelpand, de herontwikkeling van een winkelpand en de realisatie van 19 grondgebonden woningen beoogd. In afbeelding 1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurregelgeving. Voorliggend flora en faunaonderzoek is opgesteld door SAB en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

Afbeelding 1: Globale ligging plangebied Oude Doetinchemseweg rood omlijnd (luchtfoto: Google Earth, bewerking SAB, 2011)

Zeddam ligt ten noorden van 's Heerenberg, ten zuiden van Doetinchem en ten zuidoosten van Didam. De directe omgeving van Zeddam wordt gekenmerkt door een bosgebied in het westen Bergherbos en een open agrarische gronden van het Vinkwijksche Broek in het oosten.

Het plangebied ligt in het noordoosten van Zeddam. Het plangebied aan de Oude Doetinchemseweg grenst in het zuiden aan de Zuivelweg. In het oosten wordt het begrensd door een woonwijk. Aan de westkant van het plangebied bevindt zich de Oude Doetinchemseweg terwijl aan de noordkant het plangebied grenst aan een oprit met aan de overkant open agrarisch gebied. In het noorden en oosten wordt het plangebied gedeeltelijk begrensd door een bomenrij.

Plangebied

In de huidige situatie bestaat het plangebied aan de Oude Doetinchemseweg deels hoofdzakelijk uit braakliggend terrein. Ten tijde van het veldbezoek was het terrein begroeid met grassen. In het plangebied is een transformatorruimte aanwezig. Het noordelijk van het plangebied bestaat uit een voormalig Welkoop winkelpand, een winkel in hobby-, tuin en dierartikelen (Klein Obbink) en een opslagsilo. In het westelijk deel van het plangebied is een bestaande woning gelegen. In afbeelding 2 is een globale indicatie gegeven van de beide plangebieden ten tijde van het veldbezoek.

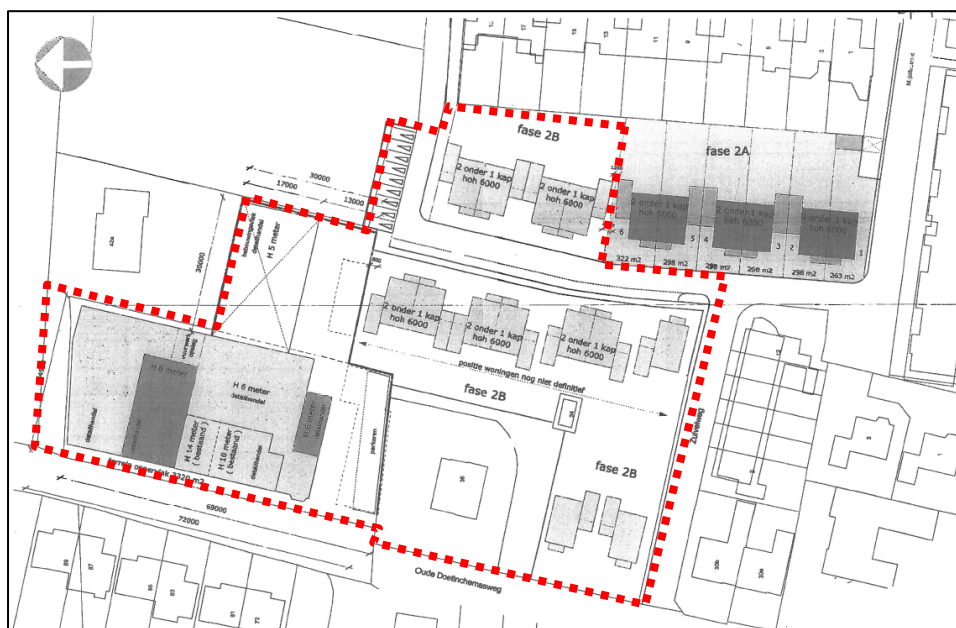

Afbeelding 2: Impressie van het plangebied. Van linksboven naar rechtsonder: het bedrijfspand Klein Obbink, magazijn Klein Obbink, de te slopen silo van Klein Obbink, de te slopen aanbouw van het C.A.V.V. gebouw, reeds aanwezig woning op bouwperceel, bouwperceel met achterliggende woonwijk (Foto's: SAB, 2011).

Beoogde ontwikkelingen

Voor het plangebied zijn verschillende ontwikkelingen beoogd:

Er worden van 13 grondgebonden woningen gerealiseerd in het oostelijk deel van het plangebied. Naast de beoogde woningbouw worden aan de noordzijde van het plangebied enkele bedrijfsgebouwen van het bedrijf Klein Obbink gesloopt. De groothandelsactiviteiten worden beëindigd en de resterende detailhandel wordt geconcentreerd in het te handhaven 'C.A.V.V.-pand'. In het noordoostelijk deel van het plangebied worden een aantal parkeerplaatsen gerealiseerd. Mogelijk wordt hiervoor een deel van de opgaande begroeiing voor verwijderd. Aangenomen wordt dat de bomenrij blijft behouden aangezien deze buiten het plangebied ligt. De bestaande woning aan de Oude Doetinchemseweg 36 wordt ruimtelijk in de ontwikkeling ingepast, inclusief het achterpad waarlangs ook de in het plan te handhaven transformatorruimte kan worden bereikt. In afbeelding 3 is een inrichtingsschets van de toekomstige situatie weergegeven.

Afbeelding 3: Impressie van de toekomstige situatie

(bron: ede architecten, 2011)

1.3 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

1.3.1 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europees Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebied (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de al bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstrend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

1.3.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te veront- rusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te ver- storen (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderschei- den:

1. beschermingscategorie 1:
een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op

basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;

2. beschermingscategorie 2:

voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.

In een dergelijke gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;

3. beschermingscategorie 3:

voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen een in de wet genoemd belang dienen en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen van) leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

1.3.3 Zorgplicht

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat voorafgaand aan sloop- grond- of bouwwerkzaamheden wordt gecontroleerd of dat negatieve gevolgen voor aanwezige soorten kunnen worden voorkomen door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2 Quick scan flora en fauna

2.1 Onderzoeksmethode

De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een ecooloog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland (Spitzen-van der Sluijs *et al.*, 2007), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997) en diverse websites die de meest recente informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Deze bronnen vermelden soortgegevens op uurhokniveau (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 10 oktober 2011 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

2.2 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden.

2.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Gelderse Poort op ruim 9 km afstand van het plangebied. Gezien tussenliggende elementen (bebouwing en wegen) en de afstand zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten van de plannen op het beschermde gebied niet te verwachten.

2.2.2 *Ecologische Hoofdstructuur*

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De dichtstbijzijnde EHS structuur ligt op een afstand van ongeveer 750 meter. Gezien de ligging buiten de EHS is er geen sprake van directe aantasting van de EHS. Indirecte effecten zijn ook niet te verwachten gezien de reeds tussen liggende verstorende elementen (wegen en woningen). Met de sloop van een winkelpand, de herontwikkeling van een winkelpand en de bouw van 19 nieuwe woningen zijn negatieve effecten op de EHS niet te verwachten.

2.3 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

2.3.1 Vaatplanten

Tijdens het verkennende veldbezoek zijn alleen algemene soorten aangetroffen zoals onder andere Zwarte nachtschade (*Solanum nigrum*), Gewone paardenbloem (*Taraxacum officinale*), Melganzevoet (*Chenopodium album*), Grote brandnetel (*Urtica dioica*) en Smalle weegbree (*Plantago lanceolata*). Aangetroffen plantensoorten zijn kenmerkend voor een voedselrijk en verstoord ecosysteem. Strikt beschermde soorten zijn niet aangetroffen binnen het plangebied en worden gezien de afwezigheid van natuurlijke groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft. Met de beoogde plannen worden geen negatieve effecten verwacht op strikt beschermde vaatplanten.

2.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992) komen in de omgeving van het plangebied soorten als Egel (*Erinaceus europaeus*), Dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), Huisspitsmuis (*Crocidura russula*), Mol (*Talpa europaea*), Vos (*Vulpes vulpes*), Hermelijn (*Mustela erminea*), Bunzing (*Mustela putorius*), Wezel (*Mustela nivalis*), Amerikaanse nerts (*Mustela vison*), Ree (*Capreolus capreolus*), Rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), Veldmuis (*Microtus arvalis*), Dwergmuis (*Micromys minutus*), Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), Bruine rat (*Rattus norvegicus*), Huismuis (*Mus domesticus*), Haas (*Lepus europaeus*), Konijn (*Oryctolagus cuniculus*), Woelrat (*Arvicola terrestris*) en de meer strikt beschermde soorten Eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), Steenmarter (*Martes fiona*) en Das (*Meles meles*) voor.

Algemeen voorkomende soorten

Binnen de beide plangebieden zijn relatief weinig ruige delen aanwezig. Toch zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van algemeen voorkomende soorten als Egel (*E. europaeus*), Huisspitsmuis (*C. russula*), Mol (*T. europaea*) en kleine marterachtigen niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Strikt beschermde soorten

Eekhoorn

In het plangebied en zijn directe omgeving staan geen eiken- en beukenbomen, de biotoop waar zij met voorkeur voorkomen. Hierdoor is het onwaarschijnlijk dat de Eekhoorn in de directe omgeving van het plangebied voorkomt. Waarschijnlijk komt de Eekhoorn voor in het nabijgelegen bosgebied Bergherbos. Met de beoogde plannen zijn negatieve effecten op de soort niet te verwachten.

Steenmarter

De strikt beschermde Steenmarter komt volgens verspreidingsgegevens ook voor in en/of in de omgeving het plangebied. De Steenmarter heeft zijn nest- en rustplaats vooral in boerderijen, schuren, opstallen en andere gebouwen (Bode *et al.*, 1999). Het voormalig 'C.A.V.V. pand' is nauwkeurig geïnspecteerd en hierbij zijn geen sporen van steenmarters aangetroffen. De winkel bevat geen geschikte bergplaatsen waar een Steenmarter een verblijfplaats kan hebben. Hierdoor is het onwaarschijnlijk dat zich binnen de grenzen van het plangebied een vaste rust- en verblijfplaats van een steenmarter bevindt. Negatieve effecten van de beoogde plannen op vaste rust- of verblijfplaatsen van steenmarters zijn niet te verwachten.

Das

De Das komt voor in bos en landbouwgronden (foerageergebied) met houtwallen en bossen (verblijfplaatsen). De directe omgeving van het plangebied bestaat uit stedelijke bebouwing en vormt daarmee geen potentieel geschikt leefgebied voor de Das. Door het intensieve gebruik van het plangebied zelf is het uitgesloten dat dassen gebruik maken van het plangebied. Negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen of belangrijk foerageergebied van dassen zijn niet te verwachten.

De soort komt voor in de bossen van het nabij gelegen Bergherbos. In de bossen heeft de Das zijn burcht / verblijfplaats. De Das gebruikt de agrarische gronden rondom als foerageergebied.

2.3.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens *et al.*, 1997) komen in de omgeving van het plangebied Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), Vale vleermuis (*Myotis myotis*) en Watervleermuis (*Myotis daubentonii*) voor. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals Gewone dwergvleermuis (*P. pipistrellus*) en Laatvlieger (*E. serotinus*) en boombewonende soorten als Rosse vleermuis (*N. noctula*) en Watervleermuis (*M. daubentonii*). Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruik maken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de Gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz). Andere soorten als de Rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, spleten en achter loshangende schors). De Watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende soorten vleermuizen

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. Het bijgebouw van het C.A.V.V. gebouw is deels opgetrokken uit damwandprofiel en bevat geen spouwmuur. Het is onwaarschijnlijk dat vleermuizen een vaste rust- en verblijfplaats in het bijgebouw hebben. Het bij de opslagsilo behorende gebouwtje is opgetrokken uit damwandprofiel. Het winkelpand bevat een kierende daklijst waardoor vleermuizen mogelijk toegang hebben tot de spouwmuur. Hierdoor is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen niet uit te sluiten. Met de voorgenomen plannen zijn negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten in het plangebied zijn niet op voorhand uit te sluiten.

Boombewonende soorten vleermuizen

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangende schors. In het plangebied zijn geen voor vleermuizen geschikte bomen aanwezig. Vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen worden uitgesloten in het plangebied.

Vliegroutes

Vleermuizen maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied, daarom kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Binnen het plangebied zijn echter geen duidelijke lijnvormige elementen te onderscheiden. Negatieve effecten op vaste vliegroutes zijn daarom uit te sluiten.

2.3.4 Vogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan in het bijzonder de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Het plangebied met struweel en bomen is geschikt als broedgelegenheid voor veel vogels.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

In het kader van de Flora- en faunawet zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd. Dit betekent dat nestlocaties van deze soorten het gehele seizoen beschermd zijn. Hierin worden vier categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).

- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Tijdens het verkennende veldbezoek is de Kauw (*Corvus monedula*) aangetroffen. Er zijn geen sporen (uitwerpselen, braakballen, veren) of nesten aangetroffen van jaar-rond beschermde soorten.

De winkel bevat deels een toegankelijk golfplaten dak. Nesten van de Huismus zijn niet bij voorbaat uit te sluiten in het plangebied, vanwege de aanwezigheid van het toegankelijke golfplaten dak. Mits er mitigerende maatregelen worden getroffen voor de Huismus, zijn negatieve effecten op deze soort niet te verwachten. Worden er geen mitigerende maatregelen genomen, dan is aanvullend onderzoek naar broedlocaties van de Huismus noodzakelijk. Met de voorgenomen plannen zijn negatieve effecten op de Huismus niet op voorhand uit te sluiten.

Hogere, leegstaande gebouwen vormen interessante verblijfplaatsen voor uilen. Het voormalig C.A.V.V. pand is onderzocht op het voorkomen van uilen. Er zijn geen veren, braakballen, uitwerpselen of andere sporen van uilen aangetroffen. Vaste rust- en verblijfplaatsen van uilen zijn daardoor niet te verwachten.

Sporen (uitwerpselen, veren, braakballen), nesten en holtes van overige jaarrond beschermde vogelsoorten zijn niet aangetroffen in het plangebied. De te slopen en te renoveren gebouwen bevatten geen toegankelijk dakbeschot voor bijvoorbeeld de Gierzwaluw. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten zijn niet te verwachten in het plangebied gezien het ontbreken van geschikte bomen.

2.3.5 Amfibieën

Stichting RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland) verzamelt verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen en publiceert deze jaarlijks op het internet (www.ravon.nl). Volgens RAVON komen in de omgeving van het plangebied amfibieën voor zoals Gewone pad (*Bufo bufo*), Bruine kikker (*Rana temporaria*) en de meer strikt beschermde soort Rugstreeppad (*Bufo calamita*) voor.

Algemene soorten

Algemene soorten, zoals Bruine kikker (*R. temporaria*) en Gewone pad (*B. bufo*), die na de metamorfose op het land naar voedsel gaan zoeken, zijn gezien de binnen het plangebied gelegen habitats niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen grote afstanden afleggen. Omdat de dieren op het land overwinteren, is het ook mogelijk dat er dieren in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Strikt beschermde soorten

Volgens de verspreidingsgegevens van het RAVON is er in de omgeving van het plangebied de Rugstreeppad aangetroffen. De Rugstreeppad is een bewoner van zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de uiterwaarden van rivieren, opgespoten terreinen en akkers.

Voor de voortplanting is de Rugstreeppad afhankelijk van (tijdelijke) ondiepe wateren als poeltjes en plassen die vrij snel opwarmen. Deze zijn in de plangebieden niet aanwezig, hierdoor zijn voortplantingslocaties uit te sluiten in beide plangebieden. Exemplaren van de soort zijn niet aangetroffen. Gezien het voorstaande is het onwaarschijnlijk dat het plangebied dient als vaste rust- en verblijfplaats of belangrijk leefgebied voor de soort. Met de sloopwerkzaamheden worden geen negatieve effecten op de soort verwacht.

Bij bouw- en sloopwerkzaamheden vinden er vaak zandvergravingen plaats. Hierdoor kunnen er poelen en plassen ontstaan die geschikt zijn voor de Rugstreeppad. Geadviseerd wordt om tijdens de bouwwerkzaamheden plassen te dempen en het plangebied zo kort mogelijk braak te laten liggen. Eventueel kunnen er amfibieschermen worden geplaatst. Dit voorkomt vestiging van de soort tijdens bouwwerkzaamheden.

Overige strikt beschermde soorten worden op basis van verspreidingsgegevens en de afwezigheid van watergangen niet verwacht. Negatieve effecten op strikt beschermde soorten als gevolg van de plannen zijn niet te verwachten.

2.3.6 Reptielen

Volgens RAVON zijn Gladde slang (*Coronella austriaca*), Hazelworm (*Anguis fragilis*) en Zandhagedis (*Lacerta agilis*) in de omgeving waargenomen. Reptielen zijn over het algemeen gebonden aan structuurrijke vegetatie, vaak gelegen in weinig verstoorde biotopen. Vanwege de hoge verstoringsgraad en het ontbreken van voldoende structuurrijke elementen in het plangebied, worden strikt beschermde reptielen echter niet verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van reptielen zijn niet te verwachten. De volgens de verspreidingsgegevens voorkomende soorten bevinden zich in het natuurgebied Bergherbos.

2.3.7 Vissen

Met de beoogde plannen worden geen permanent watervoerende elementen aangetaast. Negatieve effecten op strikt beschermde vissoorten zijn daarom op voorhand uit te sluiten.

2.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortgroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het plangebied ligt niet binnen een dergelijke biotoop. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de aanwezige habitats.

2.4 Conclusie

In Zeddam is aan de Oude Doetinchemseweg de sanering van een winkelpand, de herontwikkeling van een winkelpand en de realisatie van 19 grondgebonden woningen

beoogd. Voordat deze ingrepen worden uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

2.4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden.

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied ligt niet nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ongeveer 9 km afstand van het plangebied. Gezien tussenliggende elementen (wegen en bebouwing) zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten van de plannen op het beschermde gebied niet te verwachten. Een vergunningaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is met de plannen niet noodzakelijk.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waardoor directe effecten zijn uitgesloten. Indirecte effecten zijn ook niet te verwachten gezien de reeds tussenliggende verstorende elementen (wegen en woningen) tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde EHS structuren. Met de plannen zijn negatieve effecten op de EHS niet te verwachten.

2.4.2 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt). De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid van het plangebied als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten niet langer kunnen functioneren. Door de werkzaamheden kunnen alle aanwezige soorten negatieve effecten ondervinden van de ingreep. Voor de meeste soorten is dit tijdelijk van aard.

Algemene soorten

De meeste van deze soorten zijn beschermd maar vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algehele vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Dit betekent dat voor deze soorten de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden zonder ontheffing.

Strikt beschermde soorten

Voor soorten die vermeld staan op tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet, geldt dat bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd. De strikt beschermde Huismus (*Pas-*

ser domesticus) en gebouwbewonende vleermuissoorten zijn, gezien de verspreidingsgegevens, aanwezige habitats en soortspecifieke eisen niet op voorhand uit te sluiten binnen het plangebied.

Verder wordt geadviseerd om tijdens de bouwwerkzaamheden plassen te dempen en het plangebied zo kort mogelijk braak te laten liggen. Eventueel kunnen er amfibie-schermen worden geplaatst. Dit voorkomt vestiging van de strikt beschermde Rugstreeppad tijdens bouwwerkzaamheden.

Ook kunnen bij (de start van) werkzaamheden in het broedseizoen, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren. De (start van de) werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten het broedseizoen of in het broedseizoen als broedende vogels zijn uit te sluiten. De werkzaamheden kunnen doorlopen in het broedseizoen als broedende vogels binnen het plangebied uitgesloten kunnen worden.

Tabel 1: *Indicatieve periode uit te voeren werkzaamheden. Groen: werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden. Oranje: werkzaamheden mogen uitgevoerd worden mits geen broedgeval- len aanwezig zijn.*

	Jan.	Feb.	Mrt.	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Broedvogels												

2.4.3 Nader onderzoek

Uit de quick scan is naar voren gekomen dat een aantal strikt beschermde soorten mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen dient er nader onderzoek te worden opgestart naar:

- Gebouw- en boombewonende vleermuizen: onderzoeksperiode: globaal 15 mei - eind juli (kraamkolonies) en 15 augustus - eind september (paarverblijven). Deze onderzoeksperiodes zijn gebaseerd op het Protocol Vleermuisonderzoek van het Netwerk Groene Bureaus (2011), dat tevens als leidraad gehanteerd wordt door het Ministerie van EL&I voor een ontheffingsaanvraag.
- Huismus, onderzoeksperiode: half maart tot half juli.

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald welke maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat de Flora- en faunawet wordt overtreden. Mocht het niet mogelijk zijn om dit te voorkomen, dan is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Een dergelijke ontheffing is alleen onder beperkte omstandigheden verkrijgbaar.

Compenserende en mitigerende maatregelen moeten altijd voorafgaand aan de uitvoering van de beoogde plannen worden gerealiseerd.

2.4.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen;
- als er een zolder of vliering wordt aangelegd, zou deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor wordt de zolder mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van gierzwaluwen. Deze beschermde soort verliest steeds meer nestmogelijkheden. De huidige bebouwing is voor deze soort niet geschikt.

3 Nader veldonderzoek flora en fauna

Uit de quick scan flora en fauna blijkt dat strikt beschermde gebouwbewonende vleermuissoorten en de Huismus niet zijn uit te sluiten binnen het plangebied. Een nader veldonderzoek is noodzakelijk om te specificeren of strikt beschermde soorten een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Hieronder wordt een indicatie gegeven van de onderzoeksperiode waarin het nader veldonderzoek uitgevoerd kan worden.

- Vleermuizen alle soorten. Onderzoeksperiode: globaal medio mei tot eind juli (kraamkolonies) en medio augustus - eind september (paarverblijven);
- Huismus. Onderzoeksperiode: half maart tot half juli.

Geadviseerd wordt de uit te voeren veldonderzoeken uit te voeren conform de protocollen die zijn opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus. Zo vindt het vleermuissonderzoek plaats conform het protocol vleermuissonderzoek van het Netwerk Groene Bureaus (2011). In de protocollen is opgesteld dat het voor bepaalde soorten noodzakelijk is om meerdere malen (minimaal twee keer) het plangebied te bezoeken om deze soorten uit te sluiten. Voor vleermuizen geldt verder dat tussen de verschillende veldbezoeken ongeveer 14 dagen dient te zitten. Het aantal veldbezoeken is verder afhankelijk van de grootte van het plangebied.

Wel dient met de plannen rekening gehouden te worden met een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet. Deze voorwaarden zijn altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren;
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen. Zodat het plangebied ongeschikt is voor dieren.

4 Mitigerende maatregelen / Ontheffingsaanvraag

Pas als het exacte gebruik van het plangebied door gebouwbewonende vleermuizen en de Huismus bekend is, kan worden bepaald of overtreding van de Flora- en fauna wet plaatsvindt en welke maatregelen nodig zijn om overtreding van de wet te voorkomen.

5 Voortoets / Oriënterende habitattoets

Het dichtstbijzijnde gebied beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft het Natura 2000-gebied "Gelderse Poort". Dit beschermd gebied ligt op ruim 9 kilometer ten zuidoosten van het plangebied. Gezien de grote afstand, tussenliggende elementen (bebouwing, bedrijventerrein en landbouwgrond) en de relatief kleinschalige ingreep binnen de bebouwde kom zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten van de plannen op het beschermd gebied niet te verwachten.

Een vergunningaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is niet noodzakelijk.

Bijlage 1: Literatuurlijst

Bode, A.D., Douma, M., Driesen, N.J., Dijkstra, A.J., Gritter, A.G.R., Hegeman, A., Heinen, M.A., Hoekstra, B., Hoeve, R., Snaak, G., van Vliet, J.A., Zoon, C.P.M. 1999. De Zoogdieren van Overijssel. Voorkomen, verspreiding en ecologie van in het wild levende zoogdieren. Waanders Uitgevers, Zwolle.

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C., Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.vogelbescherming.nl

www.rijksoverheid.nl

www.waarneming.nl